

GIFSLANGEN IN HET TERRARIUM, WEL OF NIET VERANT- WOORD ?

Door: W.K. Getreuer, Van Bossestraat 64, 2613 CS
Delft.

Inhoud: Inleiding - Indeling naar giftigheid -
De gifslangenhoud(st)er - Het gifslangen-
terrarium - Conclusie - Literatuur.

INLEIDING

In verband met de problematiek rond het houden van gifslangen in het terrarium deed de heer J. van Hulst onlangs in het blad "Politie Dierenbescherming" de aanbeveling het houden van gifslangen te verbieden middels een A.P.V. (Algemene Politieverordening). Volgens hem zijn de risico's, verbonden aan het houden van gifslangen, te groot, niet zozeer voor de direkte omgeving, alswel voor de terrariumhouder zelf.

Momenteel is het houden van gifslangen in een aantal Nederlandse gemeenten niet toegestaan zonder schriftelijke goedkeuring van B & W. In de overige gemeenten zijn mij geen beperkende bepalingen bekend betreffende het houden van gifslangen.

Dat aan het houden van gifslangen risico's verbonden zijn, zal een ieder duidelijk zijn maar of deze risico's onaanvaardbaar groot zijn lijkt mij diskutabel; vandaar deze pennevrucht.

INDELING NAAR GIFTIGHEID

Voor alle duidelijkheid is het misschien goed hier

eerst een kwalificatie te geven van de in dit artikelje ter sprake gebrachte niet-giftige, zwak-giftige en giftige slangen.

Onder niet-giftige slangen moeten we verstaan alle soorten slangen die het zogenaamde AGLYFE gebit bezitten, dat wil zeggen een gebit zonder giftanden.

Zwak-giftige slangen zijn, op een enkele uitzondering na, alle zogenaamde OPISTHOGLYFE slangen en enkele nader te specificeren slangen met het zogenaamde SOLENOGLYFE gebit. Bijvoorbeeld *Trimeresurus*, *Causus*, *Atheris* (en eventueel andere genera of soorten).

Onder giftige slangen verstaan we die soorten slangen, waarvan bekend is of aangenomen mag worden, dat hun beet tot ernstige gevolgen bij mensen kan leiden. In principe vallen hier alle soorten PROTEROGLYFE en de meeste SOLENOGLYFE slangen onder.

DE GIFSLANGENHOUD(ST)ER

In de toekomst zal wellicht op gemeentelijk niveau (middels een A.P.V.) of zelfs door een landelijke wettelijke maatregel het houden van gifslangen aan regels gebonden kunnen gaan worden.

Van de houd(st)er (in spé) van gifslangen mag verwacht worden dat deze over een behoorlijke dosis kennis en praktische ervaring beschikt met betrekking tot de verzorging van slangen.

Ik zelf zou graag als aanbeveling willen zien dat het houden van gifslangen alleen toegestaan wordt aan reptielenliefhebbers die tenminste 5 jaar praktische ervaring hebben in de verzorging van niet-giftige slangen. Na deze periode van 5 jaar kan het deze slangenliefhebber (eventueel middels een vergunningenstelsel) toegestaan worden slangesoorten te houden die vallen onder de categorie zwak-giftige slangen. Na vervolgens tenminste 3

jaar de zogenaamde zwak-giftige slangen met goed gevolg in gevangenschap gehouden te hebben, kan eventueel overgegaan worden tot het houden van onverschillig wat voor soorten gifslangen.

Waarom zulke vrij lange periodes van praktische ervaring, eer aan het houden van giftige slangen begonnen mag worden? De praktijk heeft helaas geleerd dat veel beginnende slangenhouders vaak meer gedreven worden door een soort sensatiezin dan door liefde voor het reptiel. Juist deze "liefhebbers" schaffen zich veelal een slang aan als een soort statussymbool en brengen daarmee hun omgeving en zichzelf in gevaar. Zij zijn het ook die vaak zeer snel teleurgesteld zijn in hun nieuwe hobby omdat slangen over het algemeen maar weinig enerverende dieren zijn.

HET GIFSLANGENTERRARIUM

Eerste vereisten zijn dat het gifslangenterrarium "ontsnappingsvrij" en voor onbevoegden ontoegankelijk is.

Een deugdelijk slot moet dit mogelijk maken. De materialen waaruit het terrarium opgebouwd is moeten breukvast en vervormingsvast zijn. Terraria gemaakt van normaal vensterglas zijn mijns inziens niet geschikt voor het herbergen van giftige dieren omdat de kans op glasbreuk te groot is. Staalglas of plexiglas zijn meer geëigend voor dit doel.

Bij de bouw van een gifslangenterrarium moeten we uitgaan van een simpel maar doeltreffend systeem. Terraria met allerlei voederluikjes, watergeefluikjes etc. zijn door de veelheid aan meer of minder ingenieuze konstrukties ter voorkoming van ontsnapping juist door de veelheid aan sloten en dergelijke, eerder onpraktisch dan praktisch in het gebruik. Immers wordt bij het afsluiten van het

terrarium gauw een luikje over het hoofd gezien, waardoor de slang juist kan ontsnappen. Mijn voorkeur gaat uit naar een terrarium dat door slechts één slot volledig afgesloten wordt. Een schuine voorruit die noch naar links noch naar rechts verschoven kan worden, geeft de zekerheid dat het terrarium nooit op een kier kan blijven staan. Omdat de ruit schuin naar achteren valt sluit deze mede door zijn eigen gewicht, het terrarium in één keer volledig af.

Een afsluitbaar nachthok is eveneens aan te bevelen; een vogelbroedhokje of iets dergelijks voldoet prima in de praktijk.

Bij het ontwerpen van een dergelijk terrarium dient men goed in ogenschouw te nemen dat veel soorten gifslangen eierlevendbarend (ovovivipaar) zijn en dat de jongen soms akelig klein geboren worden, zodat ook voor dit kleine grut het terrarium ontsnappingsvrij moet zijn. Met name schuiframen kunnen problemen geven omdat de ruimte tussen de twee ruiten voor sommige slangesoorten groot genoeg is om daarlangs te ontsnappen. Wellicht is het niet overbodig om er op te wijzen dat de broedstoof waarin eieren van gifslangen uitgebroed worden, eveneens goed gesloten dient te zijn.

Niet alleen moet er aandacht aan de konstruktie van het terrarium geschonken worden, maar ook aan de omgeving waar men het terrarium opstelt. Een gifslangenterrarium plaatsen in een kinderkamer op een gammel tafeltje is natuurlijk vragen om problemen!

Tenslotte hoort eveneens tot de verantwoordelijkheid van de gifslangenhouders het in huis hebben van sera en andere medische hulpmiddelen als stuwbanden, een scalpel en dergelijke. Daarbij behorende uitgebreide (Nederlandstalige) gebruiksaanwijzingen, die duidelijk maken wat men moet doen bij een gifslangebeet, zijn zeer noodzakelijk.

CONCLUSIE

Het is volgens mij mogelijk gifslangen in gevangenschap op verantwoorde wijze te houden, mits men de risico's, verbonden aan het houden van gifslangen, onderkent en daar ook naar handelt.

Het lijkt mij tot de verantwoordelijkheid van de terrariumverenigingen te horen dat zij hun leden adviseren zich bij het houden van giftige slangen te gedragen volgens (nader te bepalen) speciale afspraken, dit om de risico's verbonden aan het houden van giftige slangen binnen aanvaardbare grenzen te houden.

De reptielenhandelaren moeten zich eveneens kritisch opstellen ten aanzien van de verkoop van gifslangen. De verkoop zou bijvoorbeeld alleen op bestelling kunnen gebeuren.

Met het bovenstaande hoop ik een richtlijn te hebben gegeven voor het bepalen van de voorwaarden waaraan voldaan moet worden om giftige slangen op verantwoorde wijze in gevangenschap te houden.

LITERATUUR

Hulst, Jan van, 1982. Handel in gifslangen sterk toegenomen. Politie Dierenbescherming, Vol. 57 (6): 183-184.

KEEPING POISONOUS SNAKES IN A TERRARIUM; A MATTER FOR CONCERN ?

By: W.K. Getreuer, Van Bossestraat 64, 2613 CS Delft, The Netherlands.

Contents: Introduction - Classification of poisonous snakes - The keeper of poisonous snakes - The terrarium for poisonous snakes - Conclusion - References.

INTRODUCTION

In an article about the problems of keeping poisonous snakes, published in a Dutch magazine by Jan van Hulst (1982), the author recommended that the keeping of poisonous snakes should be prohibited by means of a public police regulation. According to van Hulst, the risks associated with keeping poisonous snakes are too big, not so much for the neighbourhood but for the keeper himself. At the moment, in some Dutch municipalities, it is forbidden to keep poisonous snakes without the written permission of the Mayor and his Councilors. Limitations in other municipalities are not known by me.

Although it is clear that there are certain risks involved in the keeping of poisonous snakes, the question is, are they acceptable or not?

CLASSIFICATION OF POISONOUS SNAKES

For a greater understanding of the problem, it may be useful to explain the following terms:

Non-poisonous snakes - all snakes without venomous teeth (fangs); group *Aglypha*

Mildly-poisonous snakes - snakes with small,

grooved venomous teeth, fixed in the back of the upper jaw; group *Opisthoglypha*. Also some genera, or species of the group *Solenoglypha* (see below), like the genera *Trimeresurus*, *Causus*, *Atheris* and others.

Poisonous snakes - those snakes of which it is known that their bite can cause severe poisoning to man. Included in this group of snakes are: all *Proteroglypha*, snakes with small, fixed venomous teeth (grooved or hollow) in the front of the upper jaw, and most *Solenoglypha*, snakes with large, hollow teeth, on the maxillary bones, which can be raised from their resting position against the upper jaw.

THE KEEPER OF POISONOUS SNAKES

In future the keeping of poisonous snakes may be controlled by Municipal Corporation Acts (like A.P.V.'s) or even by Governmental Law.

Being a keeper of poisonous snakes, one must have a reasonable amount of knowledge and practical experience in the care of snakes.

I myself would like to recommend that the keeping of poisonous snakes should be restricted to those who have had at least 5 years practical experience with non-poisonous snakes. After those five years, permission could be given to keep mildly-poisonous snakes. After at least three more years one may be permitted to keep any kind of poisonous snake.

One may ask, why are the long periods of practical experience necessary before one is allowed to keep poisonous snakes?

Well, unfortunately time has shown that many novice snake-keepers are driven more by sensation, than by love for reptiles. They buy a snake and

use it as a sort of "status symbol" (sometimes endangering their neighbourhood and themselves), but they quickly lose interest in their new hobby, mainly because snakes, in general, are for most of the time very inactive animals.

Finally, the would be keeper of poisonous snakes must make sure he has the necessary antivenin, along with other medical aids, such as: a tourniquet, anti-septics, scalpel etc., and of course, full instructions on first aid, and how to treat oneself when bitten by a poisonous snake.

THE TERRARIUM FOR POISONOUS SNAKES

The two main requirements for a terrarium for poisonous snakes are: no possibility of escapes of any kind, and the terrarium is out of reach from unauthorized people.

This can be achieved by using unbreakable and corrosion-free materials, and a good lock, or lock-system.

In my opinion, for instance, normal window-glass is not suitable for use with poisonous animals, as it is too easy to break. Steel-glass, plexiglass, perspex or PMMA (polymethyl methacrylate) are far more effective.

When building a terrarium for poisonous snakes, we have to start with a simple, but efficient system. It may seem a good idea to install lots of different doors and shutters, for use when feeding the snakes, or changing the water. However, in practice this is not such a good idea, as they are easily forgotten, and may increase the chance of escape if they are accidentally left open.

I prefer a terrarium which can be locked completely with one single lock. A glass door at the front, standing to the back with a hinge on the bottom, which prevents it from sliding to the left or right, closes the terrarium completely. Also,

because of its own weight, it prevents escape if left unlocked. A closeable box, similar to a nest-box for birds, is recommended for removing the snakes when cleaning the terrarium.

When designing such a terrarium, one must not forget the ovoviviparousness of many species of poisonous snakes. Many of the young are very small at birth, and may escape quite easily if the terrarium is designed solely for adult snakes.

In particular, sliding glass doors with space in between, may be the cause of problems, as some snakes are able to escape through very small openings. The same thing applies to an incubator used for the eggs of poisonous snakes.

Not only must the terrarium itself be safe, but it must also be placed in a safe position.

A terrarium with poisonous snakes, placed in a childrens-room on a small rickety table, is asking for trouble!

CONCLUSIONS

In my opinion it is possible to keep poisonous snakes in captivity in a responsible manner, but only if one knows of the risks attached and if one acts accordingly.

I feel that it is the responsibility of the various terrarium associations to advise their members, and others who are interested, how to look after poisonous snakes, in keeping with certain guidelines (to be laid down in the near future). This would lower the risks involved in the keeping of poisonous snakes.

The same applies to reptile dealers, who should be more discerning as to whom they sell poisonous reptiles. Perhaps this could be done by special order only.

With the points I have raised, I hope to have set a standard for the conditions one should aim for

in the keeping of poisonous snakes in a responsible manner.

REFERENCES

Hulst, Jan van, 1982. Handel in gifslangen sterk toegenomen. Politie Dierenbescherming, Vol. 57 (6): 183-184.